

faa nu mod Sagens Obergang til 3die Behandling.

A. Sørensen: Man tør vel nok gaa ud fra, at der ikke er Mange her i denne Forsamling, som overhovedet ere imod, at vi faae indført hemmelig Afstemning her i Landet. Jeg siger, man tør gaa ud fra, thi denne Sag har jo foreligget 2 Gange til Behandling her i Salen, og kun et eneste Medlem er traadt op og har erklæret sig imod hemmelig Afstemning ved Folkethingsvalgene. Efter et saadant Resultat tror jeg, man tør slutte, som jeg antydede før, at Folkethinget hovedsagelig eller næsten udelukkende tæller Venner af den hemmelige Afstemningsmaade. Det Ideal, vi skulle naae, til at faae her i Landet, er jo frit Valg. Vi skulle jo gjerne engang naae saa vidt, at Vælgerne paa Valgdagen kunne stemme saaledes, som deres inderste og bedste Overbevisning tilsiger dem, uden at de behøve at frygte for, bagester at komme til at lide nogen Fortræd i nogenjomhelst Retning, fordi de netop stemte, som de gjorde. Dette er Motivet til, at jeg er en Ven af den hemmelige Afstemning, og jeg antager ogsaa, det er disse Tanker, som gjøre sig gjældende hos alle Medlemmerne og hos Tusinder udenfor Salen, naar de, hvor den Sag kommer frem til Diskussion, allebegne slutte sig til den Betragtning, at hemmelig Afstemning ved Folkethingsvalg bør indføres saa hurtig som muligt. Under en fri Forsætning er det nemlig enhver Vælgers Pligt, hans moralske Pligt selvfølgerlig, at møde ved Valget og afgive sin Stemme. Dette er den gamle Grundtænkning, som jeg haaber, at Alle ere enige om, og som er slaaet ned rundt omkring. Vælgerne have altsaa den Pligt at møde paa Valgdagen og gennem deres Votum, være med i Landets Styrelse, men naar vi paalægge Vælgerne en saadan Pligt, som de i Virkeligheden have, maa vi huske paa, at Vælgerne paa samme Tid have en Ret at fordrø. Denne Ret have de især at fordrø af den lovgivende Forsamling, og det er den, at den lovgivende Forsamling indretter Valgordningen saaledes, at Vælgeren kan komme til at afgive sin Stemme, uden at det paa nogen Maade skal genere ham. Det kan være kjønt nok, at vi tale om, at enhver brav Mand skal være sin Overbevisning bekyndt, aabent og ærligt træde frem og forkynde den paa Valgdagen. Det lyder meget kjønt, men den Ænhed passer alligevel ikke ind i de praktiske Forhold, som de ere her i Landet. Vi have jo set den ene Vælger efter den anden — det er ikke saa lille en Skare, som vi nu have set

— maatte vandre fra Hus og Hjem, fordi de have stemt paa Valgdagen, saaledes som deres inderste og bedste Overbevisning bød dem. At tage den foreslaaede Sag som en Partisag er jo umuligt. Hvordan det vil gaa, naar vi faae hemmelig Afstemning indført, kan Ingen vide; om den bliver til Fordel for Høire eller for Venstre, eller om Udfaldet bliver omtrent som nu, tør jeg ikke have nogen Mening om, og det kan Ingen have nogen Mening om. Men netop fordi Forholdene stille sig saaledes, gjør jeg mig Naab om, at de i faa mange andre Punkter uenige Partier kunne slutte sig sammen om, at vi maa gjøre det saa frit for Enhver som muligt at være sin Overbevisning tro paa Valgdagen. Under Indtrykket af alt det Uhyggelige, som vi have hørt efter Valgdagene, alle de uhyggelige Klager og Valgtrufshistorier og deslige, som ere komne ind her i Thinget — under Indtrykket af alt dette haaber jeg, at den Stemning skal være slaaet ned her i Salen: Vi bør gjøre, hvad vi kunne, og saa hurtig som muligt, for at hemmelig Afstemning kan blive den Form, der herefter bliver brugt ved vore Folkethingsvalg. Men naar vi ere enige om dette — og det haaber jeg, vi ere Alle —, komme vi dernæst til det Spørgsmaal, paa hvilken Maade en saadan Ordning bedst skal indrettes, og her er det, at jeg ikke er enig med det ærede Flertal. Det ærede Flertals Princip er nemlig det, at gjøre saa lidt Forandring i Valgloven som muligt. Det ærede Flertal gjør Indtrykket af at ville gaa en Mellemvei i denne Sag. Men der kan slet ikke være Tale om nogen Mellemvei. Her er Tale, om man skal have offentlig Afstemning eller hemmelig Afstemning, og man kan ikke finde nogetjomhelst Standpunkt derimellem. Vil man derfor have hemmelig Afstemning ved Folkethingsvalgene, maa man ogsaa tage Stridtet fuldt ud og ikke stoppe paa Halvveien og lave Noget, der i mange Retninger er utilfredsstillende. Nei, jeg tror, at ville vi have hemmelig Afstemning, bliver det næste Spørgsmaal, som derefter er berettiget, dette: Paa hvilken Maade indrette vi den mest praktisk og heldig for Vælgerne, og her paastaar jeg, at den Maade, Flertallet foreslaar Sagen ordnet paa, paa ingen Maade er praktisk. Det Praktiske er dette, at gjøre det saa let for Vælgerne som muligt at komme til at afgive deres Stemme. Men lad os være enige om, at det er slet ikke saa let for Tiden for Vælgerne at komme til det. Mange Vælgere have som alt fremhævet flere Mil til Valgstedet. Saadanne Vælgere skulle afse en hel Dags Arbejde og en hel Del Ud-